■ *Piaci terelés*

Szabadverseny, vagy a hatóság döntsön?

A szegedi önkormányzat vagyonkezelő bizottságának tagjait és több városi vezetőt invitáltak meg a napokban az Agroker–Szeged Rt. telephelyére, hogy bemutassák, milyen nagybani zöldség- és gyümölcs piaca lenne a városnak, ha itt működne. Bár a tucatnyi meghívott zöme elfogadta a meghívást, három városatya – Hatvani Zoltán, Galiba Ferenc és Békési Zoltán – jelent csak meg a helyszínen. A beszélgetést ennek ellenére megtartották, s a bizottság alelnöke Békési úr ígéretet tett, hogy a legközelebbi, szerdai bizottsági ülésen ismét előterjeszti a nagybani piac ügyét, melynek megtárgyalása már egy korábbi időpontban meghiúsult, mivel az ülés határozatképtelenné vált, mire ehhez a napirendi ponthoz értek.

Az előterjesztés a város által üzemeltetett, dorozsmai nagybani piac működésének felülvizsgálatára irányul, s annak eredményétől függően a bizottság testületi döntést szeretne kicsikarni arról, hogy érdemes-e a városnak további beruházásokba beszállni ott, amikor a lakossági kispiacok színvonala – például a Mars téren – indokolná inkább a közcélnak megfelelő fejlesztést.

Békési Zoltán kifejtette még, hogy a nem véletlenül ideiglenesnek nevezett dorozsmai nagybani piac számos építési és higiéniai követelménynek, előírásnak nem felel meg. Az Agroker a szabadverseny salamoni döntésével összhangban tízmilliókat költött a tőle megkövetelt üzemeltetési feltételek megteremtésére, s a mai napon is rendelkezik a piac végleges működtetésének engedélyével.

Hatvani Zoltán emlékeztetett arra, hogy annak idején, amikor a Mars tér zsúfoltsága elkerülhetetlenné tette a nagybani kiköltöztetését a város mellett két vállalkozó is ringbe szállt, s mindkettő színvonalas ajánlatot tett. Akkor a képviselők azért választották Dorozsmát, mert úgyis ráfért a vásártérre, hogy az ottani por és sártengert megszüntessék. Az akkori ígéretekből azonban csak a 30 milliós aszfaltozás vált valóra, a banki háttér kiépítése, hűtőház, s más kiszolgáló létesítmények nem. Egy valódi, a nagykereskedőket igazán vonzó nagypiac kialakítására kár lenne további közpénzeket áldozni.

Békési Zoltán még ma sem tartja késeinek a megyei, városi és termelői érdekek összehangolását. A nagybani piacot vállalkozókkal célszerű működtetni, s nem közpénzen versenyeztetni. A piacigazgatóság folyamatos vásárrendezéssel, színvonalas, lakossági kispiacok működtetésével is bizonyíthatná, szükség van rá. Kishitű szemlélet az elmaradó helypénzbevételeket sajnálni. A város segítette vállalkozók mezőgazdasági centrumként felfogható, árutőzsdévé fejlődő telephelye az eddigieknél több kereskedőt Szegedre vonzhatna. Az önkormányzat résztulajdonosi mivoltából adódóan, s a növekvő adóbefizetés révén biztosan nem károsodna.

A pesti nagybani piac áthelyezése is mutatta, hogy nem a termelői felismerés, hanem a megfelelő terelés dönti el, hogy hol árul. Szegeden először a megszokás döntött, most többen úgy érzik, ismét elérkezett a mérlegelés ideje. A találkozón az Agroker vezetői részletesen ismertették elképzeléseiket, de a másik – egyelőre ellenérdekűnek tűnő – fél távolléte miatt ennek közlésétől most eltekintünk. Bizonyára akad még fórum, ahol e témáról egyidőben, többoldalú információval is szolgálhatunk.

T. Sz. I.

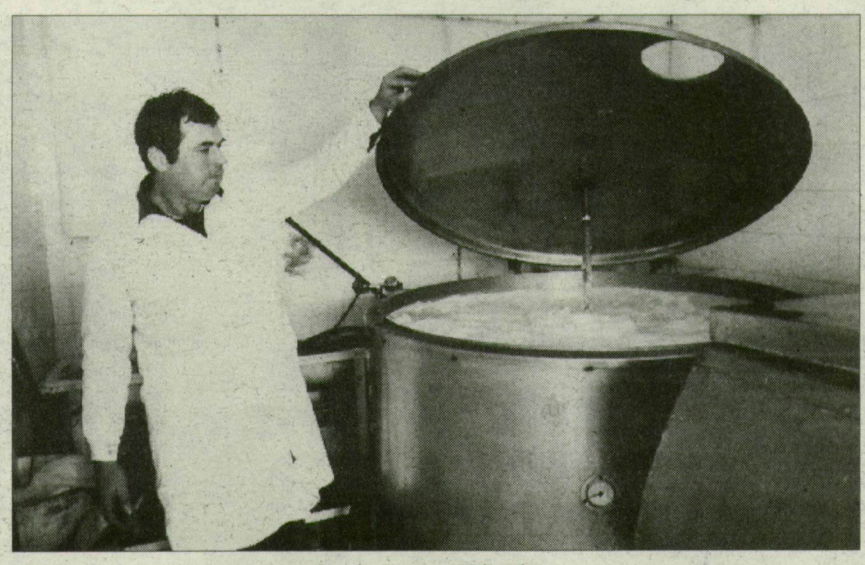

Babarczi Antal, a csarnokos. (Fotó: Gyenes Kálmán)

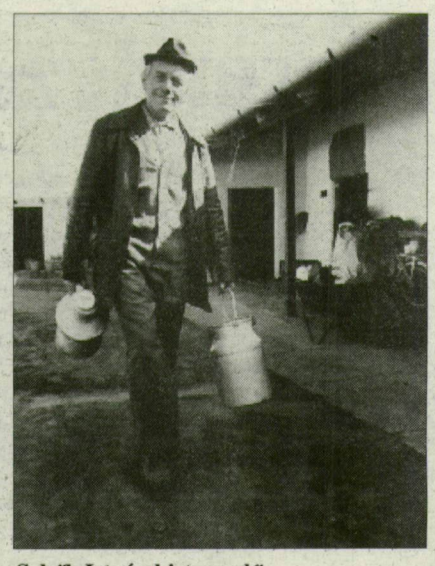

Sebők István kistermelő

Legfehérebb örökzöldünk: a tej

■ Ha csak a magam írásait markolnám egybe, amelyek a tejről szólnak – a műtehénkétől az importált drága tejelők kiselejtezéséig –, jó súlyt nyomna a köteg. Kollégáim talán többet kénytelenek foglalkozni vele, mert a panaszáradat elől nehéz kitérnünk, de nem hiszem, sajnos, hogy egyetlen kakaslépéssel is előbbre jutottunk volna. Most ismét a zákányszékiek keserveit zengjük, de ezt mindjárt ki kell terjesztenünk a nyolc szomszédos falura is.

Örökzöld téma.

Babarczi Antal gyűjti most a tejet, és jobb híján ellene lázadozik a nyolc falu. Addig is volt panasz bőven, amíg csak a zsírtartalmat mérték a fizikai tisztasággal együtt, hiszen kevesen nyugodtak bele, miért lett gyöngébb az övék, mint a szomszédé, amióta azonban bevezették a benne lévő csíraszám szerinti osztályozást, teljes a káosz. Mert senki nem lát bele a saját tejébe, nem tudja megállapítani, van-e benne élelmiszerbe nem való baktérium, vagy nincsen. Mert ha van benne, akkor tönkre is teszi azonnal. Azt hiszem, már a boszorkánypörök tehénmegrontó esetei is ezt firtatták, és sokszor máglyán fejezte be a gyanúsított.

Gárgyán István polgármesterrel, *dr. Máthé Ellák* állatorvossal, *Sebők István* termelővel üljük körül az asztalt, és később csatlakozik hozzánk maga Babarczi Antal is, a csarnokos. Hamar eljutunk addig, ha extra minőségű tejet kevernek össze nemkívánatos baktériumossal, akkor az egészből K-s minőségű lesz, ami osztályon kívülit jelent, és nem 27,50-es fölső árat, hanem a legalsóbbat, a 16 forintot fizetik érte. Mi, fogyasztók, persze örömmel nyugtázzuk, ha végre már ennyire vigyáznak egészségünkre, de az a gazda, aki szinte patikatisztaságot tart tehene és teje körül, nehezen viseli el a méltatlan besorolást.

Gárgyán István polgármester

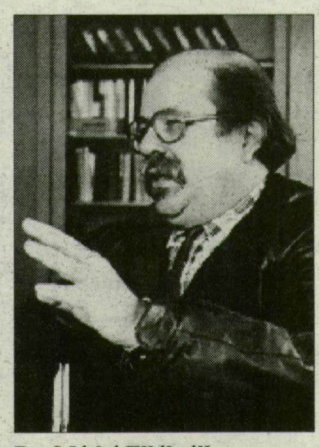

Dr. Máthé Ellák állatorvos

Egyszerű lenne a dolog, ha nem öntenék egybe a mindenhonnan összegyűjtött tejet, de aki jól belegondol, azonnal belátja, lehetetlen. Igen sokszor öt-tíz literekből gyűlik össze a nyolc falu teje, és eddig is egymillió-kétszázezret fektetett bele Babarczi a valamivel jobb fölszereltségbe. Kínálkozna az a lehetőség is, hogy Bács-Kiskun megyébe szállítsák, hiszen ott többet adnának érte – ugyanaz a szabály ennyi eltérést is megenged? –, sőt Karcagról is érdeklődtek már, de a tejipar szegedi üzeme egyelőre legalább pontosan fizet. Keveset, de időre. Rejtély maradt azonban továbbra is előttünk, hogy a Mórahalommal határos területről gyűjtő másik csarnokos teje hogyan lehet osztályokkal jobb? Vagy miért nem oda adják tejüket a méltatlankodók?

Rájöttünk arra is, hogy furcsa szabályozás áldozata lett a begyűjtés. Miközben a termelő precíz osztályozás szerint kapja vagy nem kapja a megillető pénzt, a csarnokosnak egységesen a literek után adják ki a részét. Ehhez, azt hiszem, nyugodtan hozzávehetjük azt a körülményt is, hogy elvileg a tejipar is abban érdekelt, hogy a beérkező, és még használható tej a legalacsonyabb osztályba sorolódjék, mert akkor kevesebbet kell érte fizetnie. Nekik, kettejüknek, tehát bőven elég, ha a saját oldalukat védik. Hatósági jogkörökkel fölruházva végzik a minősítést Szekszárdon, ők csak elfogadják. Hosszas tanakodás után oda is kilukadtunk, ha ezt a hatósági jogkört ugyanúgy leadnák megyénként legalább, mint sok más leadtak már, és ha az egyik intézetünk műszeres részlege akármilyen kisvállalkozásban önállósulna, egyenként is elvégezhetnék a minősítést. Mert azt természetesnek tartottuk mindnyájan, ha a kiváló tisztaságú tejet szállítók a legjobb árat kaphatnák, azonnal átrendeződne a kínálat még annak az árán is, hogy az összes tejesedényt következetes pontossággal minden alkalommal fertőtlenítenék, beleértve a fejőgépek minden porcikáját is, és a tehenek tőgyét karbantartó emulziót nem a kézfinomság javítására használnák, hanem arra, amire való. Akkor talán tanfolyamokat is lehetne tartani a helyes tejkezelésről, ahogy a permetező mérgek használatáról tartottak. Ha most kezdenék, egészen biztosan kudarcba fulladna. A tejháború akár tetlegességbe fordulna át.

Summázva tehát ezt is, mint az eddigi összest: lehetne megoldást találni, csak akarni kellene. Mert ami most történik, a legpontosabb törvényesség örve alatt, ki kell mondanunk, az végeredményben egy szerencsétlenül szerveződő mérleghamisítás.

Horváth Dezső

■ *Már a vásárra öltöztetik*

Mars téri „szeplők” – kozmetikázva

Az európai rangra emelkedett Szegedi Nemzetközi Vásár környezete, a Mars tér, az utóbbi években inkább balkáninak, mint civilizáltnak tűnt. Hiába, az elmúlt évtizedek során megkopott az aszfalt, elöregedett a piaccsarnok – hepehupákon bukdácsoltak már a vásárlátogatók és a piaci bevásárlók.

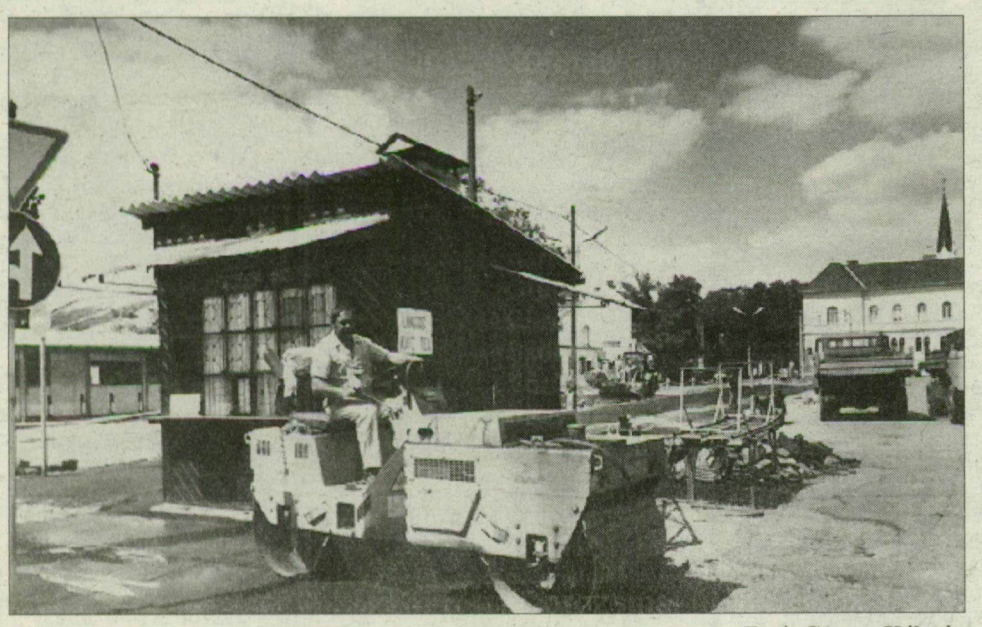

Fotó: Gyenes Kálmán

A rekonstrukcióra viszont több tízmillió forint kellene. Egyetlen megoldás maradt, a tehetség szerint kozmetikázni a tér „szeplőit.”

– Két hete kezdtük el a Mars tér belső oldalán a szegélyek és burkolatok javítását és a jövő hét végére fejezzük be – tájékoztatott bennünket Ádám Sándor, a Vásár- és Piacigazgatóság igazgatóhelyettese. – Velünk párhuzamosan, az önkormányzat megbízásából más vállalkozók is dolgoznak: a dr. Boros József utca burkolatát újítják fel.

Azt is megtudtuk, a mostani kozmetika „ára” megközelíti az ötmillió forintot. Hamarosan kiürítik a piac középső „utcáját” is, kerítést húznak a vásár idejére, valamint sátortetőt emeltetnek a padsorok fölé, ami a vásár után is a helyén marad.

R. G.

■ *Tőlünk is lehet tanulni?*

Agrárkamarai együttműködés Moldáviával

A látottak összegzésére a megyei önkormányzatnál került sor, ahol *Lehmann István* elnök adott vázlatos ismertetőt gazdasági fejlődésünk kedvező, de eddig kevésbé kihasznált, adottságairól. Szólt az európai regionális együttműködések fontosságáról, melynek sora ezen ismerkedő látogatás eredményeként is bővülhet.

Kotogány Mihály a kétszáz tagja révén, közvetetten az élelmiszergazdaság azon 40 ezer szereplőjét képviselő Agrárkamara elnökeként beszélt a magántulajdonos alapuló gazdaság által megalapozott nemzetközi kapcsolatok fontosságáról, mely az ágazat termelésének 70 százalékát adja.

Egy Prut menti szövetkezeti egyesülés vezetője, *Vrabie Iurie Mihai* a gyakorlati szakember szemszögéből értékelte az itt látottakat. Szerinte a moldáviai helyzet hasonlói a 4-5 évvel ezelőtti magyarországihoz. A hivatalos politika most tart „az egy kis húsüzemecske, egy kis tejüzemecske, egy kis szőlőfeldolgozócska” alapú gazdaság fensőbbrendűségének deklarálásánál. Az itteni példák alapján a vendég véleménye, hogy nem kellene túlzásba vinni a gazdaság naturális szétaprózását. Fontosnak tartaná, hogy gazdasága egy itteni partnerrel közvetlen kapcsolatot alakítson ki.

T. Sz. I.

A közelmúltban a Csongrád Megyei Agrárkamara vendégeként egyhetes tanulmányúton járt nálunk a Vasile Gandrabura elnök és Irina Rogova külügyi igazgató vezette moldáviai Kereskedelmi Ipari és Mezőgazdasági Kamara küldöttsége. Elsősorban a különböző tulajdonosi formákban működő mezőgazdasági termelésről, élelmiszerfeldolgozásról szereztek személyes tapasztalatokat. Emellett együttműködési megállapodást írtak alá az Agrárkamarával. Arról is döntöttek, hogy ősszel magyar csoport viszonozza a látogatást.